

2. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky R. Kaliňáka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Hubu podanú 23. apríla 2014 vo veci plnenia Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky

Podpredseda vlády
a minister vnútra
Slovenskej republiky

Robert KALIŇÁK

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 15-05-2014		
Číslo spisu: 7021-520/2014		
Listy: 1/4	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava 14. mája 2014

Číslo: KM-OPVA-2014/001509

Vážený pán poslanec,

na základe Vašej interpelácie z 22. apríla 2014 si Vám dovoľujem odpovedať na Vami položené otázky.

K otázke č. 1

Vláda sa v Programovom vyhlásení vlády SR okrem iného zaviazala podporiť prevenciu kriminality. Zaujímalo by ma, aké konkrétne výsledky sa v tejto oblasti dosiahli.

Na úseku prevencie Policajný zbor plní úlohy na základe § 2 ods. 3 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v platnom znení, úlohy vyplývajúce z uznesení vlády Slovenskej republiky, z interných predpisov a nariadení a v zmysle priorít Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2012 – 2015.

Podpora prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti je uskutočňovaná rôznymi službami Policajného zboru. Príslušníci Policajného zboru na úseku dopravnej polície zabezpečovali bezpečnostné akcie najmä v rámci Svetového týždňa bezpečnosti na cestách pod záštitou Organizácie spojených národov. Počas letnej turistickej sezóny boli vykonané preventívne kontroly za účasti Slovenského Červeného kríža. Boli realizované dopravnopreventívne akcie v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva a Slovenského združenia výrobcov piva a sladu, pri príležitosti Dňa zodpovednosti, ako aj s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Celoročne boli realizované preventívne aktivity za účelom zvýšenia bezpečnosti verejnosti v blízkosti základných a stredných škôl, najfrekventovanejších priechodov pre chodcov, ako aj aktivity konané pri príležitosti Sviatku všetkých svätých a pamiatke zosnulých a v predvianočnom období, prípadne ďalšie aktivity policajtov krajských a okresných riaditeľstiev Policajného zboru.

V záujme znižovania miery kriminality a zvyšovania bezpečnosti, ako aj vo veci vzájomnej informovanosti a spolupráce so zástupcami spoločenstiev vlastníkov bytov a správcami domov pri zabezpečovaní ochrany života, zdravia, majetku a verejného poriadku bolo zo strany Policajného zboru týmto inštitúciám navrhované, aby podľa možnosti z vlastných finančných zdrojov zabezpečili jednotlivé bytové domy bezpečnostnými dverami, prípadne priemyselnými kamerami. K tejto problematike boli prostredníctvom médií poskytované preventívne rady pre verejnosť. Policajný zbor spolupracuje v oblasti prevencie s Občianskym a spotrebiteľským združením Bývajme Bezpečne. Jedná sa o dobrovoľnú neziskovú organizáciu, ktorá informuje a vzdeláva širokú verejnosť v oblasti bezpečného bývania prostredníctvom médií (televízia, rádio, internet).

Krajské riaditeľstvá Policajného zboru realizovali najmä pre posledné ročníky základných škôl, na stredných a vysokých školách besedy a prednášky so zameraním

na problematiku obchodovania s ľuďmi. Policajti oboznamovali a upozorňovali študentov, ako predchádzať kriminalite súvisiacej s obchodovaním s ľuďmi, ako si majú hľadať prácu v zahraničí a boli upozorňovaní na možné riziká pri vycestovaní a pobyte v zahraničí.

V zmysle Dohody o spolupráci pri vykonávaní kontrol podnikateľských subjektov umožňujúcich nelegálnu prácu uzatvorenej medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Národným inšpektorátom práce boli vykonávané kontroly za účelom zabezpečenia regulácie a monitorovania podnikateľských oblastí a identifikácie obetí trestného činu obchodovania s ľuďmi.

S celoslovenskou pôsobnosťou realizovali príslušníci Policajného zboru preventívne projekty: „Správaj sa normálne“ (poskytuje konkrétne rady deťom, ako sa nestáť obeťou trestného činu, ako zvládať záťažové situácie, kam sa obrátiť o pomoc), „Oliho príbeh“ (bezpečnosť v obvode železničných dráh), „Tvoja správna voľba“ (závislosti), „Póla radí deťom“ (projekt určený deťom materských škôl) a „Bezpečná jeseň života“ (projekt adresovaný starším občanom a osamelo žijúcim seniorom, za účelom zvýšenia informovanosti a poskytnutia rád seniorom). Pozornosť bola venovaná aj problematike podvodov na senioroch a trestnej činnosti páchanej na tejto vekovej kategórii.

Útvary Policajného zboru poskytovali prostredníctvom hovorcov a osôb poverených poskytnúť informácie pre médiá o bezpečnostnej situácii a o páchateloch trestnej činnosti, policajné zábery dokumentujúce trestnú činnosť, pátracie akcie po hľadaných a nezvestných osobách, upozornenia pre občanov o rôznych druhoch trestnej činnosti s radami a odporúčaniami, ako sa im vyhnúť, napr. o ochrane majetku, zabezpečení svojich bytov a domov, základných pravidiel osobnej bezpečnosti, dopravnej nehodovosti, bezpečnom správaní sa v cestnej premávke, ale aj informácie o propagácii činnosti Policajného zboru v rámci podujatí pre verejnosť. Boli medializované aj preventívno-výchovné projekty, ktorých obsahom bolo eliminovanie trestnej činnosti u mládeže a týkali sa problému užívania drog, alkoholizmu a extrémizmu. Hovorcovia prizývali redaktorov oznamovacích prostriedkov na preventívne aktivity venované kriminalite mládeže.

K otázke č. 2

Vláda sa zaviazala nekompromisne bojovať proti akýmkoľvek prejavom extrémizmu, rasizmu, neznášanlivosti, xenofóbie, antisemitizmu a agresívneho nacionalizmu. Zaujímalo by ma, ako sa tento záväzok realizoval a či reálna situácia v tejto oblasti podľa Vás zodpovedá predstavám vlády, deklarovaným v PVV z apríla 2012.

Problematiku boja proti extrémizmu komplexne zastrešuje od roku 2006 strategický dokument, ktorý určuje priority vlády Slovenskej republiky v boji proti extrémizmu s názvom „Konceptia boja proti extrémizmu“, ktorá obsahuje prehľad o extrémistickej scéne, identifikuje problémy na uvedenom úseku a zároveň upravuje spoluprácu medzi zainteresovanými subjektmi v boji proti extrémizmu. Na základe úloh z Konceptie boja proti extrémizmu na roky 2011 až 2014 sa uskutočnili organizačné zmeny na jednotlivých krajských riaditeľstvách Policajného zboru tým spôsobom, že vyšetrovanie trestných činov extrémizmu je určené do vecnej príslušnosti odborov kriminálnej polície krajských riaditeľstiev Policajného zboru, kde sú určení vyšetrovatelia po línii extrémizmu, čím sa sleduje zvýšenie odbornosti, rýchlosti a kvality vyšetrovania tohto druhu trestnej činnosti.

V roku 2013 bolo zistených 78 prípadov trestných činov extrémizmu a trestných činov rasovo motivovaných, v roku 2012 bolo zistených 104 prípadov, čo predstavuje pokles nápadu o 26 prípadov, teda o 25 %. V roku 2013 oproti roku 2012 prišlo k zvýšeniu objasnenosti tohto druhu trestnej činnosti o 24,01 %. Počet trestne stíhaných osôb mal v roku 2013 stúpajúcu tendenciu, kedy bol zaznamenaný nárast oproti roku 2012 o 15 osôb, čo

predstavuje nárast o 30,61 %. Zníženie nápadu u trestných činov extrémizmu, ktoré bolo zaznamenané v roku 2013 je výsledkom nielen aktívnej práce všetkých zainteresovaných subjektov v oblasti prevencie, ale aj dôsledným plnením úloh jednotlivých subjektov vyplývajúcich z Koncepcie boja proti extrémizmu na roky 2011 a 2014. Zvýšenie objasnenosti trestných činov extrémizmu v roku 2013 oproti roku 2012 môžeme pripísať nielen zvýšenej aktivite jednotlivých služieb Policajného zboru, ale aj precíznej práci poverených príslušníkov Policajného zboru a vyšetrovateľov Policajného zboru v rámci trestného konania.

Od 1. augusta 2013 boli uskutočnené viaceré významné zmeny trestnoprávných kódexov, ktoré majú zásadný význam a vplyv na prácu polície na úseku extrémizmu. Jedným z nich je obligatórne zavedenie vyšetrovania pri trestných činoch extrémizmu. Podstatnou zmenou bolo aj zaradenie sexuálnej orientácie medzi tzv. chránené charakteristiky pri osobitnom motíve (zák. č. 300/2005 Z. z. § 140 písm. f) spáchanie trestného činu z národnostnej, etnickej alebo rasovej nenávisť, nenávisť z dôvodu farby pleti a nenávisť pre sexuálnu orientáciu), ktoré automaticky zakladá pre páchatel'a použitie vyššej trestnej sadzby. Na základe novely Trestného poriadku je možné pri odhaľovaní trestných činov extrémizmu využiť inštitút agenta a tiež odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa v roku 2013 podieľalo na vypracovaní návrhu novely zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pričom úprava tejto novely zaviedla samostatný paragraf 47a, ktorý pojednáva o priestupkoch voči extrémizmu. Navrhovaná úprava má za cieľ podchytiť predovšetkým tie konania, ktoré by v rámci trestného konania boli skončené odmietnutím trestného oznámenia prípadne jeho zastavením. V týchto prípadoch pôjde o protiprávne konania, ktorých závažnosť (spôsob vykonania, následok, okolnosti za ktorých bol skutok spáchaný), by nepostačovala na naplnenie skutkovej podstaty niektorého z trestných činov extrémizmu. Napriek tomu, z pohľadu verejného záujmu na potlačaní prejavov extrémizmu ako mimoriadne škodlivého spoločenského fenoménu súčasnej doby je dôležité, aby ani tieto menej závažné formy protiprávneho konania neboli tolerované a aby boli postihnuté v priestupkovom konaní. Zavedením priestupkov extrémizmu sa vytvorí základ na presnejší prehľad o osobách dopúšťajúcich sa tohto druhu protiprávneho konania, nakoľko pri uznaní viny a postihu za tento druh priestupku, bude tento evidovaný osobitne ako priestupok extrémizmu. Celé toto konanie smeruje k tomu, aby sa dosiahla „nulová tolerancia“ prejavov extrémizmu, rasizmu a xenofóbie na území Slovenskej republiky.

K otázke č. 3

Vláda sa zaviazala posilniť ochranu oznamovateľov korupčného správania, a to aj prijatím nových legislatívnych opatrení. Zaujímalo by ma, prečo sa tak dodnes nestalo a prečo poslanci a poslankyne za vládnu stranu nepodporili poslanecké návrhy zákonov, ktoré mali za cieľ riešiť (aj) túto problematiku.

V súvislosti s touto otázkou si Vám dovoľujem uviesť, že predložené poslanecké návrhy, ktoré sa týkali ochrany oznamovateľov korupčného správania, neriešia túto oblasť dostatočne a najmä komplexne. Korupcia a ochrana tých, ktorí ju neváhajú oznámiť, je zložitá problematika, ktorá sa týka viacerých rezortov štátnej správy a vyžaduje si zásahy aj v súkromnej sfére. Aplikácia tohto zákona v praxi si môže vyžadovať finančné a organizačné dopady, preto je nevyhnutné, aby príprava tohto návrhu zákona sa uskutočnila v legislatívnom procese, v rámci ktorého je priestor na diskusiu a zlepšenie navrhovanej úpravy so zainteresovanými subjektmi.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky pripravilo predmetný návrh zákona so širším zameraním a dôkladnejším spracovaním ako sú poslanecké návrhy a s komplexnejšou úpravou všetkých súvisiacich vzťahov, ktoré z takejto komplikovanej problematiky vyplývajú. Tento návrh sa nebude týkať len korupčného správania alebo vymedzených trestných činov, ale oveľa širšieho okruhu protispoločenskej činnosti. Na ochranu oznamovateľov budú slúžiť viaceré právne nástroje vrátane antidiskriminačnej žaloby a predbežného pozastavenia účinnosti pracovnoprávneho úkonu. Orgány verejnej moci a väčší súkromní zamestnávateľia (s najmenej 50 zamestnancami) si budú tiež musieť vytvoriť vnútorný systém na preverovanie podnetov o protispoločenskej činnosti. Uvedené zámery sme v marci tohto roku predstavili zástupcom médií aj na tlačovej besede.

V súčasnosti je predmetný návrh zákona už po medzirezortnom pripomienkovom konaní, pričom po jeho schválení vládou Slovenskej republiky bude predložený na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky.

V tejto súvislosti si dovoľujem zdôrazniť, že zákon o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti má byť zákonom, na ktorom by mala byť dohoda naprieč celým politickým spektrom.

S úctou

Vážený pán

Mikuláš HUBA

poslanec

Národnej rady Slovenskej republiky

Bratislava

Na vedomie: Pavol Paška, predseda Národnej rady Slovenskej republiky